

Til: Landets borgmestre og sundhedsudvalgsformænd

Husk hjerneskaderehabiliteringen, når Danmark åbner op

To måneder efter Covid-19 lukkede Danmark ned, er vi nu langsomt på vej tilbage til normale forhold igen.

I denne situation er der god grund til at have en særlig opmærksomhed rettet mod de godt 20.000 voksne, der hvert år får en hjerneskade, fx som følge af blødning eller blodprop i hjernen. Mange hjerneskadede borgere har under Covid-19-krisen ikke modtaget den hjerneskaderehabilitering, som er helt afgørende for, at de genvinder vigtige funktioner og kan vende tilbage til et selvstændigt og godt liv. Manglende hjerneskaderehabilitering forlænger perioden, hvor livet må leves med øget afhængighed og funktionsbegrænsninger. I visse tilfælde kan manglende rehabilitering føre til varigt tab af funktionsevne, øget isolation og depression. Også de pårørende har lidt betydelige afsavn pga. den manglende hjerneskaderehabilitering.

Hjerneskader er den hyppigste årsag til handicap hos voksne. Over halvdelen af de ramte får vedvarende lammelser, nedsat evne til at huske og løse opgaver eller mister evnen til at tale, skrive/læse og forstå sproglig kommunikation helt eller delvist.

Fagkundskaben er enig om, at hvis hjerneskaderehabilitering skal have effekt, skal den tilbydes tidligt og intensivt. Det er et retskrav, at alle, der udskrives fra sygehuset med behov for hjerneskaderehabilitering, skal have en genoptræningsplan – og at træningen skal påbegyndes i løbet af den første uge efter udskrivning.

Tiden under Covid-19 har forståeligt nok gjort det vanskeligt for landets kommuner at leve op til dette. Derfor skal der i den kommende tid gøres en ekstra indsats for at rette op på det forsømte.

I Hjernesagen har vi kendskab til en række borgere, der ikke har modtaget genoptræning i længere tid. Der er både tale om borgere, der har oplevet, at deres ambulante fysiske træning samt kommunikations- eller hukommelsestræning er sat på pause, og borgere i døgnoptræning, hvor træningen ligeledes er droslet ned eller helt stoppet.

Som patientforening ved vi godt, at der er rigtig mange forhold, der har spillet ind, når rehabiliteringen er blevet aflyst. Det er vores oplevelse, at landets kommuner har gjort deres yderste for at modvirke smittespredning, og vi har også hørt både fra kommuner og genoptræningsinstitutioner, at borgernes egen bekymring for smitte i en række tilfælde har ført til, at planlagt træning er aflyst.

Nu er det tid til at se fremad og sikre, at alle former for hjerneskaderehabilitering igangsættes hurtigst muligt. Ellers risikerer vi, at borgere mister yderligere funktionsniveau, og at der går meget lang tid, før den enkeltes funktion bedres. Det koster livskvalitet for borgerere og pårørende og kan på sigt også blive dyrt for samfundet, hvis borgernes potentiale for at klare sig selv uden langvarig hjælp og støtte ikke realiseres.

Hjernesagen opfordrer til, at der nu kommer øget bevågenhed omkring åbning af hjerneskaderehabiliteringen. Naturligvis skal der fortsat være fokus på at hindre smittespredning, men der skal gøres en ekstra indsats for, at træningen kommer i gang:

- Der skal foretages individuelle vurderinger af, hvordan træning på trods af evt. restriktioner kan iværksættes.
- Hvis holdtræning ikke er en mulighed, bør borgerne tilbydes mere individuel træning.
- Kommuner og andre udbydere bør tænke nyt, og hvis borgeren er i stand til at anvende diverse teknologiske metoder, bør sådanne inddrages, f.eks. internetbaseret undervisning, der kan understøtte træningen.
- Hjernesagen er vidende om, at mange borgere er usikre og bekymrede for at påbegynde deres rehabilitering og vil derfor måske have en tilbøjelighed til selv at fravælge tilbuddene. Denne bekymring bør selvfølgelig tages alvorligt, og personalet bør forsøge at afhjælpe denne frygt ved at sikre, at borgerne er informerede om, at tilbuddene er sundhedsmæssigt forsvarlige.

Hjerneskaderehabilitering er et komplekst felt, og Hjernesagen har i flere år påpeget, at opgaven er for kompleks at løfte for mange af landets mindre kommuner. En genopstart af dette komplekse område vanskeliggøres yderligere af, at der fortsat skal tages en række hensyn og tænkes nyt og kreativt, pga. den fortsatte og måske langvarige fare for Covid-19-spredning.

Hjernesagen vil derfor opfordre til, at der etableres yderligere samarbejder mellem kommunerne, og at det sikres, at kommunerne lærer af gode erfaringer på tværs af kommuneskel, ligesom kommunerne i højere grad end tidligere går sammen om opgaveløsningen. Dette skal ske, for at sikre at genoptræningen hurtigt og sikkert når ud til alle dem, der har behovet, men det kan også være med til på lang sigt at sikre et kvalitetsløft af hjerneskaderehabiliteringen i hele landet.

Med venlig hilsen

Lise Beha Erichsen

Landsformand

Hysse Forchhammer

Direktør

Brevet er sendt til:

Samtlige borgmestre og sundhedsudvalgsformænd
Sundheds- og Ældreudvalget i Kommunernes Landsforening